

Základy obchodního práva

Obchodní závazky

Obchodní závazkové právo

- realizace **obchodních transakcí**
- návaznost na **obecné závazkové právo** – nezbytná znalost
- systém **právní úpravy**
- řada zákonných **odchylek** pro **obchodní vztahy** (B2B, B2G):
 - např.: 1963, 1797, 558, 1732/2, 1757/2, 1754, 1751/3, 2158, 1972/2 atd.
- častější využití některých **zákoných institutů** – např. bankovní záruka, finanční zajištění, směnka ...
- speciální **obchodní smluvní typy** – např. obchodní zastoupení, akreditiv, koupě závodu ...
- speciální smluvní řešení** – např. pozastávky, faktoring ...
- obecně vyšší míra **profesionality**, sofistikovanější smluvní řešení
- hlavní okruhy: jak smlouvy **uzavírat**, jak je **optimalizovat**, jak efektivně **vymáhat**, jaké jsou **následky porušení**

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Obchodní smlouva a závazek

- hranice **smlouvy** a hranice **obsahu závazkového vztahu**
 - smlouva + zákon + DM + Z + ZPmS + poctivost (§ 6)
 - + nepřímá smluvní ujednání; + rámcové smlouvy
- vznik závazků**
- kontraktace**
 - výchozí postup – standardní z občanského práva, včetně modifikovaného přijetí (§ 1740/3)
 - v praxi často „objednávky“, potvrzení, „nabídky“, pro forma faktury, zakázkové listy...
 - častá provazba na **rámcové smlouvy**
 - častá standardizace (formuláře a **obch. podmínky** – inkorporace, rozpor; ale i vzory, doložky upravené ve VP)
 - **obchodní specifika** (např. § 1732/2, 1757, 1744 ...)
- forma smlouvy?** forma dohody o změně? § 1758, 564, 582/2!

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Předsmluvní fáze – obchodní jednání

- postup a taktika **vyjednávání**
- ochrana **informací**
- culpa in contrahendo** (zejm. § 1729)
- letter of intent**, memorandum of understanding
- smlouvy o spolupráci**, procedurální smlouvy: jaký obsah?
- pactum de contrahendo** (§ 1785)

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Obsahové korektivy – i ochrana podnikatele?

- základní východisko = smluvní svoboda; ALE:**
 - ochrana **slabší strany** (např. § 630, 2898 ...), **adhezní smlouvy** (§ 1798-1801)
 - limitem vždy **dobré mravy, veřejný pořádek** (§ 1, 547, 588)
 - **překvapivá ustanovení obchodních podmínek** (§ 1753)
 - **speciální úprava** (např. § 1972, 1964, 2051, 577 ...), **speciální sektorová regulace** (např. z. o významné tržní síle)
- podnikatel nemůže** využít:
 - ochranu před **neúměrným zkrácením a lichvou** (1797)
 - ochranu směřující jen na **spotřebitele** (zejm. § 1813-1815 a násl.) či **nepodnikatele** (např. § 2158-2174)
- různé úrovně ochrany!**: B2B, B2nB, B2C ...
- ochrana proti **nevýhodným** ujednáním v OZ?: např. 1813, 1800/2, 1801, 433, 588

Josef Šilhán, Právnická

Optimalizace obchodních smluv

Smluvní řešení obchodních rizik

- **posílení pozice věřitele**; prevence problémů, alokace rizika
- reakce na možná rizika →
 - riziko *neschopnosti* plnit - náhradní možnosti uspokojení pohledávky (**zajištění**)
 - riziko *nedostatečné snahy* o plnění - posílení motivace dlužníka (**utvrzení**)
- další obchodní rizika a jejich smluvní řešení?
 - změna vnějších okolností
 - změna vlastních preferencí
 - riziko vlastního pochybení
 - ...

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Zajištění a utvrzení – hlavní nástroje

- **zajištění osobní**:
 - finanční záruka (zejména **bankovní záruka**), ručení, směnečné **rukojemství**
 - bezregresní **faktoring**; částečně i **akreditiv**
- **věcné**:
 - **zástavní právo**, **zajišťovací převod** práva
 - **finanční zajištění** (speciální zákon); + závdavek
- **utvrzení**: zejm. **smluvní pokuta**, **uznání dluhu**
 - utvrzovací **směnka**
 - **důraznější motivační mechanismy**: **silnější sankce** (např. vyšší úroky z prodlení), **zádržné** (=pozastávka) nebo naopak **výhrada vlastnictví**, možnost ukončení...
 - + **usnadnění vymahatelnosti práv**: svolení k **přímé vykonatelnosti**, **rozhodce**, jasné termíny, písemnost...
 - preference **samovykonatelných** nástrojů – které to jsou?

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Příklad ujednání: smluvní pokuta

- **sankce pro případ porušení** určité povinnosti (**peněžitá nebo nepeněžitá**); **peněžitá i nepeněžitá** podoba sankce
Př.: „V případě prodlení kupujícího se zaplacením kupní ceny je kupující povinen prodávajícímu uhradit smluvní pokutu ve výši 0,1% z dlužné částky za každý den prodlení.“
- nutno přesně **specifikovat povinnosti** (nikoliv výkon práva !)
- nutno určit **výši** nebo **způsob určení výše**
 - jednorázová (např. 50 tis Kč)
 - opakovaná (např. 0,1% denně z dlužné částky, 100 Kč denně ...)
 - kombinace
- nutno dodržet **přiměřenou výši** pokuty; moderace (§2051)

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Najděte problémy a opravte:

1. „V případě porušení podstatných povinností dle této smlouvy je kupující povinen zaplatit smluvní pokutu ve výši 5 tisíc Kč za každý případ takového porušení.“
2. „Pro případ pozdní úhrady faktury sjednávají smluvní strany smluvní pokutu ve výši „0,1% za každý započatý den prodlení.“
3. „V případě, že kupující odstoupí od smlouvy, je povinen uhradit prodávajícímu smluvní pokutu ve výši 5 tisíc Kč.“
4. „V případě, že se kupující ocitne v prodlení a prodávající využije své právo odstoupit od této smlouvy dle příslušného článku této smlouvy, je prodávající oprávněn požadovat na kupujícím smluvní pokutu ve výši 5 tisíc Kč.“

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Smluvní pokuta II

- nekompromisní **přísnost** – nezávislost na zavinění
 - ze zákona nejsou žádné liberační důvody
 - lze ale sjednat mírněji
- významný **vliv na případnou náhradu škody** (§ 2050)
 - sjednaná pokuta = 100 tis
 - vzniklá škoda = 300 tis
 - jakou částku je možno souhrnně požadovat?
→ možno smluvně libovolně upravit jinak
- zaplacení pokuty **nemá vliv na povinnost** splnit utvrzený dluh (§ 2049)
 - lze sjednat opačně

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Variabilita smluvní pokuty

	náhrada škody nedotčena	pouze škoda převyšující pokutu	náhrada škody vyloučena
utvrzená povinnost nezaniká	sankční	částečně paušalizační	paušalizační pokuta
utvrzená povinnost zaniká	zprošující pokuta „vyplacení se“ z povinnosti		„komplexní“ vypořádání

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Vliv změny okolností na obsah a trvání závazku

Změna okolností

- př.: výrazné zvýšení výrobních nákladů; velmi vysoká inflace; kolaps měny... je nutno i tak splnit závazek?
- § 1964: Změní-li se po uzavření smlouvy okolnosti do té míry, že se plnění podle smlouvy stane pro některou ze stran **obtížnější, nemění to nic na její povinnosti splnit dluh**
- + § 2006: plnění není nemožné, pokud lze splnit
 - za ztížených podmínek
 - s většími náklady
 - s pomocí jiné osoby
 - po určené době
- ALE:
 - lze řešit smluvně
 - řada zákonných výjimek

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Smluvní řešení změny okolností

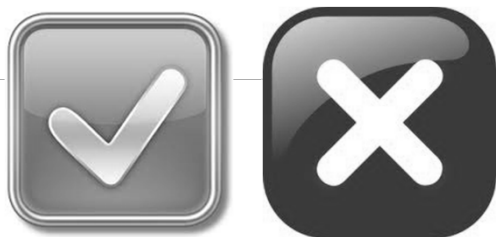
- **automatické modifikační (adaptační) mechanismy**
 - dobře použitelné u kvantitativních veličin (náklady, ceny, inflace, měny, úroky, daně...)
 - **měnové, inflační doložky**
 - **cenové doložky**, flexibilní tvorba ceny; fixní cena x neúplný či nezávazný rozpočet, **indexace cen, měření skutečných nákladů**
 - flexibilní stanovení termínů
- **ex post adaptace**
 - **smluvně zakotvené změnové procesy** – ad hoc reakce na nastalé změny skrze úkony stran či rozhodnutí třetí osoby – např. znalec, komise, „správce stavby“; nutno řešit i efektivní proces vznášení nároků (claimů)
 - **renegociace** (strany znovu vyjednávají podmínky smlouvy), § 1765; možnost převzetí rizika změny okolností dle § 1765/2
- **únikové (terminační) mechanismy**
 - odstoupení, výpověď, odstupné, remisorní smluvní pokuta

Josef Šilhán, Právnická

Zákonné řešení změny okolností

- smlouva o smlouvě budoucí (§ 1788/2)
 - zánik závazku ex lege
- tzv. hardship (§ 1765-1767)
 - povinnost renegociace
 - možnost úpravy či zrušení soudem
- změny u dlouhodobých smluv (§ 2000)
 - možnost zrušení soudem
- + speciální úprava smluvních typů: § 2057/2, § 2620/2, ...

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Zánik závazků

Systematika úpravy: § 1908 – § 2009

- splnění** (*způsob, místo* – donosnost/odnosnost, *čas* – splatnost, dospělost); *kvitance*; vrácení dlužního úpisu
- dohoda**
- započtení** (*vzájemné zúčtování* pohledávek stejného druhu; i **jednostranným** úkonem; zásadně jen **splatné**, ale ...)
- odstoupení** (= *zrušení závazku od počátku*); podst/nepodst
- výpověď**
 - odstupné** (*vyplacení se ze závazku*)
- zánik **fixního** závazku prodlením
- splynutí**
- prominutí** dluhu
- následná nemožnost plnění
- smrt (pouze u závazků osobní povahy)
- + **uplynutím doby** (§ 603, 550), + **prekluze** (§ 654)

obchodní specifika ?

Josef Šilhán, Právnická

Splatnost ceny v „obchodních“ vztazích

- vztahy **B2B a B2G** (vč. osob založených G) – **zvláštní úprava** (úplatné dodávky zboží nebo služeb)
- **B2B → 2 pásma:**
 - **30 dní od doručení** faktury nebo zboží (služby) – podle pozdějšího
 - příp. 30 dní od ukončení kvalifikované kontrolní přejímky (proces převzetí nebo ověření)
 - **více než 60 dní** – jen není-li pro věřitele hrubě nespravedlivá
- je-li dlužníkem **veřejný zadavatel → 3 pásma:**
 - **30 dní**
 - **30-60 dní** – jen pokud odůvodněno povahou závazku
 - **více než 60 dní** – nelze

Josef Šilhán, Právnická

Odstoupení, výpověď, odstupné

- **odstoupení** – jednostranné ukončení závazku od počátku, oboustranná **povinnost si vzájemně vrátit poskytnutá plnění**
 - typicky jako **reakce na porušení:**
 - podstatné porušení – lze odstoupit hned (nutno bezodkladu)
 - nepodstatné porušení – až po dodatečně přiměřené lhůtě – za odstoupení **se považuje i oznámení** lhůty s tím, že již nebude prodloužena ! (§ 1978/2)
 - při **hrozícím podstatném porušení**
 - smluvně lze sjednat jakékoliv jiné důvody
- **výpověď** – jednostranné ukončení do budoucna, **bez povinnosti zpětně vrátet**
 - typicky úniková **cesta z dlouhodobých vztahů**
 - u smluv na **dobu neurčitou** lze vždy; jinak nutno sjednat
- **odstupné – vyplacení se ze smlouvy**
 - vtať se ruší zaplacením sjednané částky; musí být sjednáno
 - účinky jako u odstoupení (ale lze smluvně upravit jinak)

Josef Šilhán, Právnická

Další způsoby zániku

- **fixní závazek** – zaniká **okamžikem prodlení**
 - smlouva s termínem plnění tak důležitým, že při jeho nedodržení už pro věřitele nemá žádný význam
- **smrt** – jen u závazků **osobní povahy**
 - obvykle se dluhy i pohledávky dědí
 - jen pokud vázáno na osobu dlužníka či věřitele, tak zanikají
- **nemožnost plnění** – pokud **nelze jakkoliv splnit**
 - pouze pokud skutečně nemožné! – ne pokud jen obtížné, drahé, pomalé
 - pokud lze pomocí třetí osoby, není nemožné

Josef Šilhán, Právnická

Uplynutí doby x prekluze x promlčení

- **uplynutí doby** – závazky na dobu určitou
- **prekluze** – zánik při neuplatnění práva v dané lhůtě
 - právo zanikne uplynutím doby, za podmínky, že není v této lhůtě uplatněno
- **promlčení** – pouhé **oslabení** práva – podmíněnost nároku
 - právo vs. nárok
 - nejde o zánik, ale o **ztrátu vymahatelnosti**
 - promlčením právo **nezaniká**, jen se nárok stává podmíněným (neuplatněním námitky)

Josef Šilhán, Právnická

Promlčení

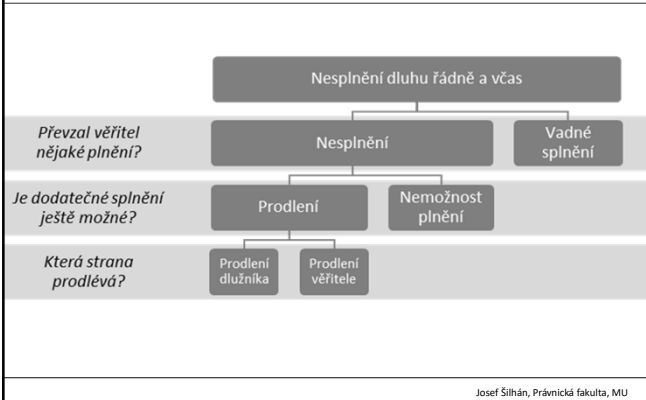
- **obecná doba = 3 roky** od okamžiku, kdy mohlo být uplatněno
- lze **smluvně prodloužit** i zkrátit (1 – 10 let), ne vůči slabší straně
- **stavení** běhu po dobu soudního (rozhodčího) řízení; přetržení
- **co s promlčenou pohledávkou?**
 - lze **splnit** – i nezáměrně (dle dřívější splatnosti)
 - **uznání** závazku možné i po promlčení
 - možnost **započíst** – i promlčené pohledávky (i po uplatnění námitky)
 - pokud se staly způsobilé k započtení ještě před promlčením
 - při obraně - pokud se vztahují k souvisejícím smlouvám (§617/2)

Josef Šilhán, Právnická

Porušení smlouvy a jeho následky

Porušení smlouvy - typologie

Peněžité závazky - následky prodlení

Následky prodlení (§ 1968 – 1976)

- vztah **prodlení dlužníka a věřitele** – (§ 1968)
 - zákonné **důsledky – peněžité** závazek:
 - **úrok z prodlení** (nyní 8% + reposazba) - § 1970; 351/2013 Sb.
 - lze smluvit výši; lze ujednat i úroky z úroků (§ 1806)
 - přiměřenost výše; otálení s vymáháním (§ 1805/2)
 - + **případná náhrada škody** v částce **převyšující** úroky (§ 1971)
 - + paušál nákladů spojených s uplatňováním pohledávky (**1200 Kč**) v B2B a B2G dle nařízení 351/2013 Sb.
 - **odstoupení** (podst.: § 1977 / nepodst.: § 1978/1 a 2! + 1979)
 - + **smluvní úprava:**
 - smluvní pokuta (ale § 2050)
 - jiná úprava vzájemných vztahů sankcí, jiné podmínky odstoupení
 - závdavek
 - vyloučení náhrady škody?
 - ...
- **rozdíly u nepeněžitého prodlení?** :

Josef Šilhán, Právnická

Vadné splnění

Pojem „vada“

- vada** = nesoulad poskytovaného plnění s plněním slíbeným (resp. očekávaným); **odchylka vlastností**
 - důvod** odchylky není relevantní; koncepce objektivní (nezkoumá se zavinění); vědomost význam mít ale může
 - nejen přímá deskriptivní** specifikace („**CO**“), **ale i nepřímá funkční** specifikace („**K ČEMU**“)
 - *př.: kapalina, beton, notebooky*
 - ne úplně každá odchylka je vadou
- př.: milimetrové odchylky u staveb; sekundové odchylky počátku plnění ...*
- **přesné hodnoty** vs. **sjednaná tolerance** (např. + - 5 %)
 - zásada **de minimis** → **implicitní tolerance**
 - i při **přesných** hodnotách vždy určité rozmezí

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Odpovědnost za řádné plnění vs. záruka

- za co přesně se „odpovídá“
 - rozhodující časový prvek – **vady v okamžiku přechodu nebezpečí** (např. převzetí)
- zákonná odpovědnost** vs. **záruční odpovědnost**
- reklamační lhůta ≠ záruční doba !

Josef Šilhán, Právnická

Reklamacce a reklamační lhůty

- postup: **zjistit** (odhalit) vady – **vytknout** vady – **uplatnit** práva
- obecná reklamační lhůta: **bez zbytečného odkladu** poté, kdy lze věc prohlédnout a vadu zjistit
- zjevné vady**: lze odhalit při prohlídce (2104) → vytknout **bez zbytečného odkladu** (2112)
 - pozor na dílo - 2605/2 - sdělit „výhrady“ **při převzetí** !
- skryté vady**: vytknout vždy **bezodkladně**, jakmile je možné je odhalit (odbornost při **odhalení vad** – § 4 či § 5), **nejpозději ale**:
 - **kupní smlouva**: do **2 let** (§ 2112/1), § 2165 – 24 měsíců (B2nB)
 - **nemovitosti**: jen objektivně do **5 let** (§ 2129/2)
 - **dílo**: § 2618 – do **2 let**, **stavba** (§ 2629) – do **5 let**
 - jinak obecně: do 6 měsíců (1921)
 - vady kryté **zárukou** – do záruční doby (zde záruční doba = reklamační lhůta); § 1921/2 in fine!
- zvýhodněný režim** dle § 2161/2 (B2nB) – projevení do 6 měsíců od převzetí = má se za to, že vada existovala již při převzetí

Josef Šilhán, Právnická

Prolomení zásady – vědomě vadné plnění

- § 1921/3, 2112/2: **námítku opožděné reklamace nelze vznést, pokud dodavatel o skutečnosti, která je příčinou vady věděl nebo musel vědět!**
 - 32 Odo 1387/2005: zhotovitel dodal vědomě vadné dílo, např. použil **materiál jiných vlastností**, než určovala smlouva
 - I.ÚS 1052/10 : Jestliže zhotovitel **neprovede dílo v celém sjednaném rozsahu** a objednatel na tuto skutečnost poukáže, pak je naprosto evidentní, že zhotovitel o příčinách nedodělku "musel vědět" (= „**nemohl nevědět**“)
 - 32 Cdo 2290/2014: vzhledem k tomu, co vyšlo v řízení najevo, soud musí provést úvahu **automaticky**
 - 32 Cdo 1519/2012: Vědomost prodávajícího se neváže k vadám zboží, nýbrž ke skutečnostem, jichž jsou vady důsledkem
- ale právo **odstoupit** – nečasnou reklamací se ztrácí vždy (§2111)
- otázka: **platí i pro smlouvu o dílo?** (§ 2605/2 zjevné, § 2618, 2629 skryté vs. § 2615/2 – odkaz na kupní - btw. odkaz i na §2158 ?)

Josef Šilhán, Právnická

Původ vady ve sféře odběratele

- kupní smlouva: § 2102
- dílo: 2594 odst. 4
- původ vady:
 - **věc** předaná k plnění (materiál, nástroje, návrhy, vzorky, podklady, dokumenty)
 - **pokyn/příkaz** od odběratele
- dodavatel** má povinnost **upozornit na nevhodnost** (s *potřebnou/dostatečnou péčí*)
- pokud **odběratel na použití trvá** - dodavatel neodpovídá
- pokud dodavatel nevhodnost vůbec **nezjistí**, nebo na ni **neupozorní** – odpovídá

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

Možnosti odběratele při vadném plnění

1. **převzít, zaplatit a uplatnit práva z vad (2106-7)**
 - podstatné: oprava, sleva, odstoupení, nová věc
 - nepodstatné: oprava nebo sleva ...
 - opravit sám a následně požadovat úhradu ? - sjednat
2. + uplatnit sjednanou **smluvní pokutu** ?
3. + **zadržet část ceny** ?
 - „Do doby odstranění vad nemusí kupující platit část kupní ceny odhadem přiměřeně odpovídající jeho právu na slevu.“ - § 2108 NOZ
 - x smluvní zádržné
4. **vůbec nepřevzít a nezaplatit ani korunu** ?
 - § 1910: obecně ano
 - ale u smlouvy o dílo: ...

Josef Šilhán, Právnická

Povinnost převzetí vadného díla ?

- § 2628: „Objednatel **nemá právo odmítnout převzetí** stavby pro **ojediné drobné vady**, které samy o sobě ani ve spojení s jinými nebrání užívání stavby funkčně nebo esteticky, ani její užívání podstatným způsobem neomezuji.“
- § 2604: „Dílo je **provedeno**, je-li dokončeno a předáno.“
- § 2605: „Dílo je **dokončeno**, je-li předvedena jeho způsobilost sloužit svému účelu. Objednatel převezme dokončené dílo s výhradami, nebo bez výhrad.
 - **Převezme-li objednatel dílo bez výhrad, nepřizná mu soud právo ze zjevné vady díla, namítne-li zhotovitel, že právo nebylo uplatněno včas.**

Josef Šilhán, Právnická

Vady a náhrada škody

- lze současně uplatnit **náhradu škody** ?
 - ano, ale exkluzivita práv z vad dle § 1925: čeho lze dosáhnout skrze práva z vad, nelze dosáhnout jinak
 - vs. následné vyvolané škody (vada jako následek vs. vada jako příčina)

Josef Šilhán, Právnická

Přehled - kdo nese náklady vad?

(A) zásadně dodavatel (zhotov., prodáv.) – jeho sféra rizika; § 1935
▪ § 1908/2 (řádně na své nebezpečí a náklad); 1914/2; 2100; 2161

(B) ledaže...

- riziko **od počátku přesunuto** na odběratele:
▪ § 1917 (vada **nápadná a zřejmá**), § 1918 (přenechání věci **jak stojí a leží úhrnkem**), § 1916/2 (**smluvní vzdání se práv**)
- původ vady **ve sféře odběratele**
▪ přímo *on sám způsobil*: § 6/2; § 8; § 2170
▪ jde o *jeho sféru rizika*: § 2102+2594/4 (nevhodné pokyny či věci);
u staveb i § 2630/2 (projektant či dozor, kterého si sám vybral)
- ztráta nároků jako **sankce** za neuplatnění vad včas
▪ § 1921/3 první věta, § 1924 druhá věta; § 2112; § 2618
- vada vznikla **po době přechodu** nebezpečí
▪ ledaže příčinou je porušení povinností dodavatele, nebo
▪ ledaže převzata záruka (§ 1919)

Josef Šilhán, Právnická

Náhrada škody

Předpoklady náhrady škody

(1) porušení právní povinnosti (jednání + protiprávnost),

(1a) není-li dán nějaký liberační důvod (§ 2913/2; + § 2918, § 2902 druhá věta)

(2) vznik škody (újmy); škoda skutečná + ušlý zisk

(3) příčinná souvislost (= kauzální podmíněnost vzniklé škody konkrétním porušením)

(4) nepředvídatelnost vzniklé škody (v rámci ochranného účelu smlouvy)

Josef Šilhán, Právnická

„Liberační důvody“

1. **příčina na straně poškozeného (§ 2918):** „Vznikla-li škoda nebo zvětšila-li se také následkem **okolností, které se přičítají poškozenému**, povinnost škůdce nahradit škodu se **poměrně sníží**.
 - Podílejí-li se však okolnosti, které jdou k tíži jedné či druhé strany, na škodě **jen zanedbatelným** způsobem, škoda se nedělí. “
2. + § 2903: „poškozený nese ze svého, čemu mohl zabránit.“

Josef Šilhán, Právnická

Informační a minimalizační povinnost

- § 2902: kdo porušil, nebo **může a má vědět, že ji poruší**,
→ **oznámí to** bez zbytečného odkladu osobě, které z toho může újma vzniknout, a upozorní ji na možné následky
- Splní-li oznamovací povinnost, **nemá poškozený právo na náhradu té újmy, které mohl po oznámení zabránit**

Josef Šilhán, Právnická

Liberační důvody II

3. **vnější překážka dle § 2913/2:**
 - **brání plnění** (ne pouze znesnadňuje); **výjimky:**
 - vznikla až v době, kdy byl škůdce **již v prodlení**
 - škůdce ji byl **dle smlouvy povinen překonat**
 - **mimořádná** (převyšuje běžné náhody spojené s danou činností)
 - ne všechny náhody jsou vyšší moc (něco „se prostě stává“)
 - běžné nehody a zdržení, běžná krádež (?)
 - **nepředvídatelná** (konkrétně; v době vzniku smlouvy)
 - **nepřekonatelná** (s racionálně přiměřenými náklady)
- vzniklá **nezávisle na jeho vůli** (má **vnější příčinu**)
 - nesmí vzniknout ze škůdcových **osobních poměrů**; osobní sféra vlivu a kontroly - tzv. „**vnitřní náhoda**“ není liberační důvod, i **kdyby šlo o mimořádnost!**
 - nemoc, stávka zaměstnanců (vs. solidární politická stávka)
4. **smluvní úprava**

Josef Šilhán, Právnická fakulta, MU

System smluvních typů

Smluvní typy - výběr

- kupní** smlouva (§ 2079)
 - nemovitost (§ 2128)
 - prodej zboží v obchodě (§ 2158) – zvýhodnění nepodnikatele
- smlouva o **dílo** (§ 2586) – zhotovitel/objednatel
- obstarání záležitostí jiného**
 - **příkaz** (§ 2430) – dnes mandátní smlouva; příkazník/příkazce
 - komise (§ 2455), **zprostředkování** (§ 2445)
- přenechání užívání věci jinému**
 - zdarma bez ujednání doby i účelu - výprosa (§ 2189), půjčitel/výprosník
 - dočasně - **vypůjčka** (§ 2193) - bezplatně, nájem (§ 2201) – úplatně
 - pacht (§ 2332) – užívání i požívání; pachtýř/propachtovatel
 - licence (§ 2358) – výkon práva duševního vlastnictví
 - **zápůjčka** (§ 2390) – dnes „půjčka“; vydlužitel/zapůjčitel
 - **úvěr** (§ 2395) – úvěrovaný/úvěrující
- akreditiv** (§ 2682), **inkaso** (§ 2694)
- úschova** (§ 2402), **skladování** (§ 2415)
- pojištění** (§ 2758)

Josef Šilhán, Právnická

Další smluvní typy - samostudium

NÁSTIN OBCHODNÍHO PRÁVA

Dana Ondřejová a kolektiv

BAKALÁŘSKÝ STUDIJNÍ PROGRAM

Bejček, Šilhán a kol.

Obchodní smlouvy Závazky v podnikání

1. vydání

Nákladatelství C.H. Beck

Josef Šilhán, Právnická
